

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg til folketinget.

Fremsat den 6. oktober 1965 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I lov om valg til folketinget, jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 176 af 22. maj 1964, som ændret ved lov nr. 364 af 18. december 1964, foretages følgende ændringer:

1. § 1, *stk. 1*, affattes således:

„§ 1. Valgret til folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 21 år og har fast bopæl i riget, medmindre vedkom- mende er umyndiggjort.“

2. § 5, *stk. 3*, affattes således:

„*Stk. 3*. De udarbejdede valglistes finder anvendelse såvel ved folketingsvalg og folkeafstemninger som ved valg til de kom- munale råd.“

3. I § 9 indsættes foran sidste punktum:

„I dette møde kan endvidere personer, der efter valglisternes udarbejdelse har erhvervet dansk indfødsret eller hvis umyndiggørelse er ophævet efter dette tidspunkt, optages på listerne, hvis de opfylder de øvrige valg- retsbetingelser.“

4. I § 10, *stk. 1*, 1. pkt., udgår:

„(København, Frederiksberg og Gentofte betragtes i denne forbindelse som én kom- mune).“

5. I § 22, *stk. 1*, sidste pkt., ændres „§ 23, stk. 3,“ til „§ 23, stk. 5“.

6. § 23 affattes således:

„§ 23. Når valg til folketinget er udskre- vet, meddeler folketingets formand inden- Indenrigsmin. 3. kt. R.J. 900 — 1965.

rigsministeren, hvilke partier der ved sidste folketingsvalg opnåede repræsentation i folketinget og fortsat er repræsenteret i dette.

Stk. 2. Nyt parti til deltagelse i valget kan senest kl. 22, fjorten dage før valgets af- holdelse, anmeldes for indenrigsministeren af et antal vælgere, der mindst svarer til $\frac{1}{175}$ af samtlige ved det sidst afholdte folke- tingsvalg afgivne gyldige stemmer. Bestem- melsen kommer ikke til anvendelse på det tyske mindretals parti. Dette parti skal dog for indenrigsministeren anmelde sin delta- gelse i valget inden samme frist, som gælder for anmeldelse af nye partier.

Stk. 3. Anmeldelse af et nyt parti skal være bilagt erklæringer fra de vælgere, der anmelder partiet. Erklæringerne skal være afgivet på en af indenrigsministeren fore- skrevet formular og være underskrevet og dateret af vælgeren personlig, og vælgerens nummer på valglisten skal være påført af vedkommende folkeregisterfører. Erklærin- ger, der er udstedt ét år eller mere før an- meldelsen, kan ikke medregnes. Det samme gælder erklæringer fra vælgere, der deltager i anmeldelsen af mere end ét nyt parti.

Stk. 4. Anmeldelse af et nyt parti har gyl- dighed indtil afholdelse af førstkommande folketingsvalg, dog mindst i ét år fra an- meldelsens dato.

Stk. 5. Indenrigsministeren tildeler hvert af partierne, jfr. stk. 1 og 2, en bogstavbe- tegnelse, hvormed partierne vil være at opføre på stemmesedlerne. Det må herved have for øje, at de forskellige partier så vidt muligt bevarer de bogstavbetegnelser, de har haft ved tidligere offentlige valg. Sna- rest muligt efter udløbet af den i stk. 2

nævnte frist bringes det ved bekendtgørelse i statstidende til almindeligt kundskab, hvilke partier der efter reglerne i nærværende paragraf er berettigede til deltagelse i valget. Samtidig bekendtgøres de partierne tildelte bogstavbetegnelser.“

7. I § 24, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

„Den, der anbefaler kandidater for flere partier, kan ikke anses som stiller for nogen af kandidaterne.“

8. § 25, stk. 1, affattes således:

„§ 25. Skriftlig anmeldelse om kandidaten og hans stillere skal indleveres til formanden for opstillingskredsens valgbestyrelse, jfr. §§ 18-20, senest kl. 16, ti dage før valget finder sted. Anmeldelsen skal være underskrevet såvel af kandidaten som af stillerne. Stillernes underskrifter kan dog afgives på genparter af anmeldelsen, men genparterne skal da være sammenhæftet med anmeldelsen, når denne indleveres. Den, der indleverer kandidatanmeldelsen, har ret til på en af ham medbragt afskrift af denne at få formandens kvittering for, at anmeldelsen er indleveret, og hvornår dette er sket. Valgbestyrelsen er pligtig til på derom fremsat begæring at give oplysning om navnene på hver enkelt kandidats stillere. Det er tilladt at offentliggøre stillernes navne.“

9. I § 29, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

„Kan der ikke opnås enighed om valget af valgstyrere, foretages dette efter forholdstal og under ét for samtlige de valgstyrere, der skal vælges i kommunen.“

10. I § 29 udgår stk. 3, sidste pkt., og som stk. 4 indsættes:

„Stk. 4. Der tilkommer valgstyrerne og de tilforordnede vælgere, jfr. § 33, diæter for deres virksomhed på valgdagen af samme størrelse som de diæter, der i henhold til lovene om købstadkommunernes og landkommunernes styrelse ydes for udførelse af andre kommunale hverv.“

11. I § 33, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

„Valg af tilforordnede vælgere foretages af kommunalbestyrelsen. Kan der ikke opnås enighed om valget af de tilforordnede

vælgere, foretages dette efter forholdstal og under ét for samtlige de tilforordnede vælgere, der skal vælges i kommunen.“

12. § 34, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„§ 34. I Københavns, Frederiksberg, Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndbyerne, Dragør, Farum, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstederne, Hvidovre, Høje Tåstrup, Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, St. Magleby, Søllerød, Tårnby, Vallensbæk og Værløse kommuner samt i købstæderne (flækkerne) begynder afstemningen kl. 9 og fortsættes til kl. 21, og så længe der endnu derefter indfinder sig vælgere, men sluttes, når efter kl. 21 ingen vælger melder sig for at afgive stemme, uanset at der gives opfordring hertil.“

13. I § 42, stk. 2, indsættes efter 3. pkt.:

„Er to eller flere kvotienter lige store, foretages lodtrækning ved indenrigsministerens foranstaltning.“

14. I § 44 indsættes efter stk. 1:

„Stk. 2. Er ved fordelingen af tillægsmandaterne på områder eller på amtskredse (storkredse) to eller flere kvotienter lige store, foretages lodtrækning ved indenrigsministerens foranstaltning.“

15. § 55 affattes således:

„§ 55. Vælgere, der ikke eller kun med uforholdsmæssig vanskelighed vil kunne indfinde sig på afstemningsstedet inden for de for afstemningen fastsatte tidsfrister, kan ved folketingsvalg afgive stemme ved indsendelse af stemmeseddel efter de i §§ 56-64 indeholdte regler.“

16. § 56, stk. 1-5, affattes således:

„§ 56. Vælgere, der opholder sig her i landet, kan afgive stemme på et folkeregister, herunder også folkeregistret i den kommune, hvor vælgeren er opført på valglisten.

Stk. 2. Vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstændigt afstemningsområde, kan afgive stemme hos en af vedkommende kommunalbestyrelse udpeget valgberettiget person. Kommunalbestyrelsen kan udpege to sådanne personer for hver afsides beliggende ø.

Stk. 3. Vælgere, der opholder sig uden for landets grænser, kan afgive stemme på en dansk diplomatisk eller konsular repræsentation i udlandet eller hos en af indenrigsministeren bemyndiget.

Stk. 4. Søfolk og personer ansat ved fyrvæsenet kan endvidere afgive stemme på vedkommende skib eller på vedkommende fyr.

Stk. 5. For de vælgere, der i henhold til stk. 1, 2 og 4 afgiver stemme her i landet, kan stemmeafgivningen finde sted de sidste 3 uger før valgets afholdelse, dog senest næstsidste søgnedag før valgdagen. For de vælgere, der afgiver stemme på Færøerne, i Grønland eller i udlandet, kan stemmeafgivningen tidligst ske 3 måneder før valgdagen.“

17. § 58, stk. 2, 3. pkt., affattes således:

„Vælgeren skal tillige afgive en erklæring på tro og love om, at han på valgdagen ikke eller kun med uforholdsmæssig vanskelighed vil kunne indfinde sig på afstemningsstedet inden for de for afstemningen fastsatte tidsfrister.“

18. I § 58, stk. 2, 4. pkt., ændres „jfr. § 56, stk. 5“ til „jfr. § 56, stk. 2.“

19. § 61, stk. 1, affattes således:

„**§ 61.** Inden afstemningens påbegyndelse, om fornødent aftenen før valgdagen, åbnes de modtagne omslag af valgbestyrelsen (valgstyrelserne), der for hver enkelt af omslagene undersøger, om den person, fra hvem det hidrører, er opført på valglisten, og i bekræftende fald straks sætter et kryds ved vælgerens navn på valglisten samtidig med, at hans navn og valglistennummer opføres på stemmelisten eller valgkort udfærdiges, jfr. § 33.“

20. § 64 affattes således:

„**§ 64.** Når der udskrives valg til folketinget eller skal afholdes folkeafstemning, skal handelsministeren uden ugrundet ophold og på den efter forholdene mest hensigtsmæssige måde underrette danske skibe om tidspunktet for valgets eller folkeafstemningens afholdelse.

Stk. 2. Så snart skibsføreren på et dansk skib bliver bekendt med, at der er udskrevet valg til folketinget, eller at der skal afholdes

folkeafstemning, skal han underrette mandskabet herom.

Stk. 3. Skibsføreren eller dennes stedfortræder skal foranstalte afstemning om bord efter §§ 58 og 59, hvis brevstemmematerialet kan påregnes ved anvendelse af hurtigste forsendelsesmåde at kunne komme kommunalbestyrelserne i hænde i rette tid, og tvivgende og uopsættelige skibsføringer ikke er til hinder for afstemnings afholdelse.

Stk. 4. Skibsføreren skal drage omsorg for, at der om bord findes et eksemplar af denne lov.

Stk. 5. Overtrædelse af bestemmelserne i stk. 2-4 straffes med bøde.“

21. § 75, stk. 1, 3. pkt., udgår.

22. § 79 affattes således:

„**§ 79.** Den, der forsømmer udførelsen af forretninger, som påhviler ham efter denne lov, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.“

23. § 81, stk. 2, affattes således:

„*Stk. 2.* Overtrædelse af bestemmelserne i stk. 1 straffes med bøde eller hæfte.“

24. I § 81, stk. 3, udgår „fra 100 kr.“, og sidste pkt. ophæves.

§ 2.

I fortegnelsen over folketingsvalgekredse foretages følgende ændringer:

B. Øernes område.

1. I. Københavns amtskreds:

Antallet af opstillingskredse i Københavns amtskreds forhøjes fra 8 til 10.

Af 7. kreds (Gladsakse) udskilles Dragør, Store Magleby og Tårnby kommuner til en selvstændig kreds, der benævnes 9. kreds (Tårnby). Af 8. kreds (Hvidovre) udskilles Rødovre kommune, der sammen med Herlev kommune, der udskilles fra 7. kreds, danner en selvstændig kreds, der benævnes 10. kreds (Rødovre).

Valgekredsfortegnelsen for 7., 8., 9. og 10. kreds bliver herefter:

7. kreds (Gladsakse): Gladsakse.

8. kreds (Hvidovre): Brøndbyøster-Brøndbyvester, Hvidovre.

9. kreds (Tårnby): Dragør, Store Magleby, Tårnby.

10. kreds (Rødovre): Herlev, Rødovre.

2. V. Præstø amtskreds:

Den hidtidige Hammer sognekommune, der ved kgl. resolution af 2. september 1964,

jfr. indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 291 af 14. september 1964, er sammenlagt med Fladså sognekommune, overføres fra 1. april 1966 fra Præstø amtskreds' 2. opstillingskreds til samme amtskreds' 3. opstillingskreds.

Bemærkninger til lovforslaget.

I folketingsåret 1964-65 fremsattes forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget, jfr. folketingsstidende 1964-65, tillæg A, sp. 793-810 og folketingets forhandlinger, sp. 1755-64.

Forslaget indeholdt som følge af et samtidig fremsat forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg nogle ændringer vedrørende udarbejdelse af valglisten og desuden nogle ændringer begrundet i de ved det sidste folketingsvalg indvundne erfaringer. Således foresloges bestemmelserne i folketingsvalglovens kap. IV om valgpartier skærpet og endvidere foresloges adgangen til stemmeafgivning pr. brev udvidet. Endelig indeholdt forslaget nogle ændringer af mere valgteknisk art, herunder ændringer i valgkredsinddelingen for hovedstadens storkredse samt for Københavns og Århus amtskredse.

Efter at være underkastet 1. behandling (folketingets forhandlinger sp. 2189-2239) henvistes forslaget til et udvalg, der ikke nåede at afslutte sit arbejde inden folketingsårets udgang.

På grundlag af forhandlingerne i folketinget, jfr. også folketingets forhandlinger, sp. 5047-5051, samt det stedfundne udvalgsarbejde er foretaget enkelte ændringer i det tidligere fremsatte forslag. Således er i § 23 antallet af vælgere, der kræves til anmeldelse af et nyt parti, foreslået fastsat til $\frac{1}{175}$ af samtlige ved det sidst afholdte folketingsvalg afgivne gyldige stemmer, og anmeldelsens gyldighedsperiode er foreslået udvidet til at gælde indtil førstkommande valg. Adgangen til at stemme pr. brev den sidste søgnedag før valgdagen foreslås ophævet. Endvidere er bestemmelserne om stemmeafgivning om bord i danske skibe ved valg og folkeafstemninger præciseret. Endelig stilles der kun forslag om ændring af valgkredsinddelingen for Københavns amtskreds.

Med hensyn til de enkelte bestemmelser i foranstående forslag henvises til bemærkningerne til det i folketingsåret 1964-65 fremsatte forslag hvortil føjes følgende bemærkninger vedrørende de foretagne ændringer i forslaget.

ad lovforslagets § 1.

Til nr. 3.

Efter de gældende regler kan personer, der ved naturalisation eller på anden måde har erhvervet dansk indfødsret, kun optages på valglisten ved disses årlige fornyelse i januar måned. For at undgå at sådanne personer på grund af manglende optagelse på valglisten udelukkes fra deltagelse i valg og folkeafstemninger, foreslås indføjet en bestemmelse om, at de pågældende personer kan optages på valglisten i forbindelse med disses berigtigelse for eventuelle fejl forud for afholdelse af valg. Samme adgang til optagelse foreslås for personer, hvis umyndiggørelse er ophævet.

Til nr. 6.

Med henblik på at gennemføre en ordning, hvor-efter der til anmeldelse af et nyt parti udkræves et antal vælgere, der svarer til det antal vælgere, der ved det senest forudgående folketingsvalg i gennemsnit medgik til opnåelse af et mandat, foreslås, at der til anmeldelse af et nyt parti udkræves $\frac{1}{175}$ af samtlige ved det sidst afholdte folketingsvalg afgivne gyldige stemmer. Herved opnår man samtidig, at det til anmeldelse af et nyt parti foreskrevne antal vælgere automatisk a jourføres med den gennemvælgertallets forøgelse voksende stemmeafgivning.

Det tyske mindretals parti foreslås dog undtaget fra denne bestemmelse, efter at der i kontaktudvalget for det tyske mindretal er opnået enighed blandt udvalgets medlemmer om, at mindretallet i lighed med tidligere bør kunne deltage som parti i folketingsvalg uden at skulle anmeldes af det i loven foreskrevne antal vælgere.

Samtidig foreslås anmeldelsens gyldighedsperiode udvidet til at gælde indtil førstkommande valg, dog mindst ét år uanset mellemkommande valg.

Til nr. 8.

Da valgbestyrrelserne i tilfælde, hvor en vælger er anført som stiller for kandidater for mere end

et parti, eller hvor en som stiller angivet vælger bestrider at have givet tilsagn herom, kan komme ud for praktiske bevisvanskeligheder, der medfører, at valgbestyrelsen ikke kan træffe sin afgørelse i rette tid inden valget, foreslås indføjet en bestemmelse om, at ved indlevering af kandidatanmeldelsen skal der fremlægges dokumentation for, at de anførte stillere har erklæret at ville være stillere for kandidaten. En sådan dokumentation foreslås — i lighed med den kommunale valglov — afgivet i form af stillernes underskrift enten på selve kandidatanmeldelsen eller på genpartier af denne.

Til nr. 16.

I forbindelse med den allerede tidligere foreslåede udvidelse af fristen for afgivelse af stemmeseddel pr. brev til 3 uger før et valgs afholdelse foreslås, at stemmeafgivning pr. brev ikke kan foretages på den sidste søgnedag før valgdagen, idet det har vist sig, at brevstemmer afgivet sidste dag før valgdagen ofte ikke kan nå frem i rette tid inden afstemningens begyndelse.

Til nr. 19.

Af hensyn til gennemførelsen af den fornødne kontrol af de indkomne brevstemmer inden afstemningens påbegyndelse foreslås, at valgbestyrelsen (valgstyrene) om fornødent allerede aftenen før valgdagen kan påbegynde denne kontrol af de indsendte brevstemmer. Herved vil kontrollen af brevstemmer på valgdagen inden afstemningens påbegyndelse kunne indskrænkes til et minimum.

Til nr. 20.

Efter hvert valg indkommer der en del klager fra de søfarende om, at der ikke har været givet dem lejlighed til at afgive deres stemme. Da disse klager ofte skyldes misforståelse af bestemmelserne om stemmeafgivning om bord i danske skibe, er disse bestemmelser foreslået ændret. De foreslåede

ændringer har været forelagt for redernes og de søfarendes organisationer, der i princippet har tiltrådt disse.

Som den vigtigste ændring er det foreslået, at det påhviler skibsførerne at foranstalte afstemning afholdt om bord. For at imødekomme et ønske fra de søfarendes side har man endvidere ment at burde præcisere, at danske skibe skal underrettes, når valg udskrives eller folkeafstemning besluttet afholdt.

ad lovforslagets § 2.

Til nr. 2.

I Præstø amt er der med virkning fra 1. april 1966 foretaget en sammenlægning af Hammer og Fladså sognekommuner. Hammer sognekommune hører til Præstø amtskreds 2. opstillingskreds, medens Fladså sognekommune hører til Præstø amts 3. opstillingskreds, men sammenlægningen medfører ikke nogen ændring i valgkredsinddelingen. Foretages der ingen ændring i folketingsvalglovens valgkredsfortegnelse, vil den fremtidige kommune henhøre under to forskellige opstillingskredse. Da en kommune såvidt muligt bør høre til én opstillingskreds, vil det være naturligt at foretage en ændring i valgkredsinddelingen, således at hele Fladså kommune fra 1. april 1966 kommer til at høre til samme opstillingskreds. Hammer kommune havde pr. 22. september 1964 907 vælgere, og såfremt den overføres fra 2. kreds til 3. kreds, vil opstillingskredsene i Præstø amtsrådsreds få følgende vælgertal:

1. kreds (Store Heddinge)	19.135
2. kreds (Præstø)	17.689
÷ Hammer	907
	—————
	16.782
3. kreds (Næstved)	23.002
+ Hammer	907
	—————
	23.909
4. kreds (Stege-Vordingborg)	20.795